

Na osnovu člana 33c. i člana 33.d. stav (2) Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13) i člana 18. Poslovnika Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», br. 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14), a u skladu sa članom 61. stav (2) Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“, br. 32/02 i 102/09), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na 20. sjednici, održanoj 13.04.2017. godine, donijela

Pravilnik
o finansijskom upravljanju i kontroli
u Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet)

Ovim pravilnikom uređuje se uspostavljanje i provođenje finansijskog upravljanja i kontrole u Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna izborna komisija BiH), i utvrđuju pravila kojima se rukovode svi zaposleni prilikom obavljanja poslova i radnih zadataka u svrhu ostvarivanja ciljeva Centralne izborne komisije BiH.

Član 2.
(Definicije)

U smislu ovog pravilnika pojedini pojmovi imaju slijedeće značenje:

- a) **finansijsko upravljanje i kontrola** je sveobuhvatan sistem politika, procedura i aktivnosti kojima se rukovode svi zaposleni prilikom obavljanja poslova i radnih zadataka u svrhu ostvarivanja ciljeva Centralne izborne komisije BiH na pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način, a obuhvata cjelokupno poslovanje i sve poslovne aktivnosti Centralne izborne komisije BiH uključujući kontrolu finansijskih i svih drugih procesa i aktivnosti, programa i projekata u Centralnoj izbornoj komisiji BiH;
- b) **rizik** je vjerovatnoća da će se desiti neki događaj koji može uticati na ostvarivanje ciljeva institucije;
- c) **upravljanje rizikom** podrazumijeva blagovremeno i adekvatno reagovanje na nepoželjne događaje koji mogu spriječiti ili otežati ostvarenje ciljeva Centralne izborne komisije BiH;
- d) **inherentni rizik** je vrsta rizika kod kojeg ne postoje kontrole i faktori koji ublažavaju rizike, odnosno rizik sa kojim se institucija suočava ne uzimajući u obzir uspostavljene kontrole;

- e) **rezidualni rizik** je vrsta rizika kod kojeg se uzimaju u obzir postojeće kontrole koje ublažavaju rizik, odnosno rizik koji postoji i nakon preduzimanja određenih radnji;
- f) **kontrolne aktivnosti** su pisana pravila, procedure, postupci i druge mjere koje se preduzimaju za svaki pojedinačno utvrđeni rizik radi njegovog smanjenja na prihvatljiv nivo i
- g) **nosilac procesa** je rukovodilac unutrašnje organizacione jedinice ili rukovodilac osnovne organizacione jedinice.

Član 3.

(Uspostavljanje i provođenje finansijskog upravljanja i kontrole)

(1) Rukovodioci organizacionih jedinica u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH uspostavljaju finansijsko upravljanje i kontrolu nad funkcionisanjem poslovnih procesa u unutrašnjim organizacionim jedinicama kojima rukovode.

(2) Finansijsko upravljanje i kontrolu u Centralnoj izbornoj komisiji BiH provode svi zaposleni.

DIO DRUGI-CILJ, SVRHA, ZADATAK I DJELOKRUG FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE

Član 4.

(Cilj finansijskog upravljanja i kontrole)

Cilj finansijskog upravljanja i kontrole je da se osigura dobar sistem interne kontrole i stvarna odgovornost zaposlenih u Centralnoj izbornoj komisiji BiH za poslove i radne zadatke koje obavljaju, a kako bi se osiguralo da se isti izvršavaju što jednostavnije, brže i jeftinije uz osiguranje odgovarajućeg nivoa kvaliteta i u skladu sa zakonom i ostalim propisima.

Član 5.

(Svrha finansijskog upravljanja i kontrole)

Svrha finansijskog upravljanja i kontrole je da u skladu sa važećim propisima osigura:

- a) obavljanje poslovnih aktivnosti na pravilan, etičan, ekonomičan, efikasan i efektivan način;
- b) usklađenost poslovanja sa zakonom i ostalim propisima, planovima, politikama i procedurama;
- c) zaštitu od finansijskih gubitaka izazvanih neopravdanim trošenjem i korištenjem sredstava, kao i zaštitu od nepravilnosti, zloupotrebe i prevare;
- d) jačanje odgovornosti za uspješno ostvarivanje postavljenih ciljeva i
- e) pouzdano i blagovremeno finansijsko izvještavanje i praćenje rezultata poslovanja.

Član 6.

(Zadatak finansijskog upravljanja i kontrole)

(1) Osnovni zadatak finansijskog upravljanja i kontrole je provođenje kontrola nad funkcionisanjem poslovnih procesa, a koje se uspostavljaju na osnovu analize i upravljanja rizikom u cilju unapređenja i poboljšanja poslovanja.

(2) Upravljanje rizikom podrazumijeva blagovremeno reagovanje na nepoželjne događaje koji mogu spriječiti ili otežati ostvarenje ciljeva Centralne izborne komisije BiH.

Član 7.
(Djelokrug finansijskog upravljanja i kontrole)

(1) Finansijsko upravljanje i kontrola obuhvata cjelokupno poslovanje i sve poslovne aktivnosti Centralne izborne komisije BiH, uključujući kontrolu finansijskih i svih drugih procesa i aktivnosti, programa i projekata u Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

(2) Finansijsko upravljanje i kontrola provodi se istovremeno sa obavljanjem redovnih poslova i čini njihov sastavni dio.

Član 8.
(Kriterij za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole)

Osnovni kriterij za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole je da troškovi provođenja kontrole ne prelaze korist koja se očekuje.

DIO TREĆI - SISTEMSKI PRISTUP FINANSIJSKOM UPRAVLJANJU I KONTROLI

Član 9.
(Komponente sistema internih kontrola)

(1) Uspostavljanju i provođenju finansijskog upravljanja i kontrole pristupa se na sistemski način.

(2) Funkcionisanje finansijskog upravljanja i kontrole zasniva se na međusobno povezanim komponentama sistema internih kontrola, i to:

- a) kontrolno okruženje,
- b) upravljanje rizicima,
- c) kontrolne aktivnosti,
- d) informacije i komunikacije i
- e) praćenje i procjena sistema.

(3) Komponente iz stava (2) ovog člana sadrže aktivnosti i postupke koji se provode u skladu sa standardima interne kontrole i zakonskim i podzakonskim propisima.

Član 10.
(Uspostavljanje kontrolnog okruženja)

Rukovodioci uspostavljaju, a svi zaposleni unutar Centralne izborne komisije BiH održavaju okruženje koje daje pozitivan stav i stav podrške prema internoj kontroli.

Član 11.
(Elementi kontrolnog okruženja)

Prilikom uspostavljanja sistema interne kontrole uzima se u obzir uticaj slijedećih elemenata iz kontrolnog okruženja:

- a) etička vrijednosti, integritet, kompetentnost i motivacija zaposlenih,

- b) način rukovođenja i stil upravljanja,
- c) misija, vizija i planski pristup poslovanju i
- d) organizaciona struktura, uređivanje ovlaštenja i odgovornosti, linija izvještavanja.

Član 12.
(Način upravljanja rizicima)

Rizicima se upravlja na sistemski način, u skladu sa Smjericama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 29/15).

Član 13.
(Identifikacija i dokumentovanje poslovnih ciljeva, procesa i aktivnosti)

- (1) U svrhu upravljanja rizicima u svakoj unutrašnjoj organizacionoj jedinici se identifikuju ključni poslovni ciljevi, poslovni procesi i njihove glavne aktivnosti.
- (2) Podaci o poslovnim procesima i aktivnostima u okviru svakog poslovnog procesa se dokumentuju kroz Obrazac za utvrđivanje/popis poslovnih procesa-UPPP (Prilog 1).
- (3) Za svaki poslovni proces se sačinjava Obrazac mape poslovnih procesa-MPP (Prilog 2).

Član 14.
(Identifikacija, procjena i evidencija poslovnih rizika)

- (1) U svakoj organizacionoj jedinici identifikuju se i procjenjuju poslovni rizici koji se, zajedno sa postojećim kontrolnim aktivnostima, dokumentuju kroz Obrazac za utvrđivanje i procjenu rizika-UPR (Prilog 3).
- (2) Rizici u poslovanju organizacione jedinice se svrstavaju u četiri nivoa: nizak, srednji, visok i ekstreman.
- (3) Rizici preostali nakon postojećih kontrolnih aktivnosti (rezidualni rizici) i kontrolne aktivnosti koje je potrebno preduzeti u cilju njihovog svodenja na prihvatljiv nivo evidentiraju se u Obrascu registra rizika-RR (Prilog 4).
- (4) Rukovodioci organizacionih jedinica dužni su kontinuirano pratiti i najmanje jednom godišnje ažurirati rizike.

Član 15.
(Izveštavanje rukovodioca o upravljanju rizicima)

Rukovodioci osnovnih organizacionih jedinica, na osnovu izvještaja rukovodilaca unutrašnjih organizacionih jedinica, putem generalnog sekretara Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, izvještavaju obavezno jednom godišnje Centralnu izbornu komisiju BiH o aktivnostima vezanim za upravljanje rizicima, a poseban izvještaj sačinjava se kada dolazi do značajnih promjena u izloženosti rizika.

Član 16.
(Pojam kontrolnih aktivnosti)

Kontrolne aktivnosti obuhvataju procedure, postupke i druge mjere koje se preduzimaju za svaki pojedinačno utvrđeni rizik radi njegovog smanjenja na prihvatljiv nivo.

Član 17.
(Plan kontrola)

(1) Kontrolne aktivnosti se provode prema Planu kontrola koji donosi rukovodilac osnovne organizacione jedinice-PK (Prilog 5).

(2) Plan kontrola sadrži kontrolne aktivnosti, opis rizika, ciljeve koji se žele postići kontrolom, radnje koje treba preduzeti, zadužena lica i rokove za provođenje.

Član 18.
(Vrste kontrolne aktivnosti)

(1) Kontrolne aktivnosti se provode kao prethodne ili kao naknadne.

(2) Prethodne kontrole se provode u cilju sprječavanja pojave nepravilnosti i neefikasnosti prilikom funkcionisanja poslovnih procesa ili aktivnosti.

(3) Naknadne kontrole se provode nakon okončanja poslovne aktivnosti u cilju pronalaženja i ispravljanja nepravilnosti i neefikasnosti.

(4) Naknadnu kontrolu ne može provoditi lice koje je odgovorno za poslovni proces ili uključena u provođenje prethodne kontrole.

Član 19.
(Nalog za kontrolu)

(1) Kontrolne aktivnosti provode zaposleni na osnovu naloga izdatog od strane neposrednog rukovodioca, a koji se u pravilu dostavlja elektronskom poštom.

(2) Nalog za kontrolu sadrži podatke o predmetu kontrole, cilju kontrole, licima koja vrše kontrolu, načinu vršenja kontrole, kontrolisanom periodu, te roku za izvršenje kontrole.

Član 20.
(Izvještavanje)

(1) Lice koje vrši kontrolu o izvršenoj kontrolnoj aktivnosti sačinjava izvještaj koji dostavlja rukovodiocu organizacione jedinice.

(2) Izvještaj iz stava (1) ovog člana sadrži stanje kontrolisanih aktivnosti, utvrđene nepravilnosti, prijedloge mjera, podatke o realizaciji mjera predloženih u prethodnim izvještajima, ostala zapažanja i preporuke za poboljšanje rada.

(3) Rukovodilac svake organizacione jedinice kontinuirano prati provođenje kontrolnih aktivnosti i njihovu efikasnost u odnosu na utvrđeni rizik.

Član 21. **(Komunikacija i informisanje)**

(1) Rukovodioci organizacionih jedinica dužni su da osiguraju pouzdane načine komunikacije (usmeno, pismeno ili elektronski), na način da svi zaposleni blagovremeno i pouzdano budu informisani o aktivnostima Centralne izborne komisije BiH, a što uključuje i razumljive podatke o politikama, propisima i procedurama u skladu sa kojima se odvijaju poslovni procesi u Centralnoj izbornoj komisiji BiH i postavljenim zadacima i ciljevima koje treba realizovati.

(2) Zaposleni su dužni da obavještavaju neposrednog rukovodioca o izvršenju postavljenog cilja, poteškoćama i mjerama koje treba preduzeti u cilju povećanja efikasnosti prilikom realizacije istog.

(3) Zaposleni ostvaruju komunikaciju i sa drugim institucijama i građanima radi bolje koordinacije u provođenju postavljenih ciljeva, kao i kvalitetnijeg i efikasnijeg pružanja usluga iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.

Član 22. **(Praćenje finansijskog upravljanja i kontrole)**

(1) Sistem finansijskog upravljanja i kontrole se kontinuirano prati radi procjenjivanja njegovog funkcionisanja, blagovremenog ažuriranja i utvrđivanja mjera za razvoj sistema.

(2) Stalno praćenje se provodi kroz redovne aktivnosti koje zaposleni preduzimaju u obavljanju dužnosti, kao i provođenjem mjera za rješavanje uočenih slabosti i poteškoća.

(3) Stalno praćenje obavlja svaki zaposleni u okviru svog područja djelovanja u zavisnosti od odgovornosti koju ima.

Član 23. **(Samoprocjena)**

(1) Samoprocjena stanja finansijskog upravljanja i kontrole u Centralnoj izbornoj komisiji BiH se vrši u cilju preispitivanja i analize vlastitih sistema finansijskog upravljanja i kontrole, te blagovremenog uočavanja slabosti i preduzimanja mjera za njihovo rješavanje, i to najmanje jednom godišnje.

(2) Samoprocjenu stanja finansijskog upravljanja i kontrole na nivou organizacione jedinice provodi rukovodilac te organizacione jedinice.

(3) Samoprocjena stanja finansijskog upravljanja i kontrole na nivou Centralne izborne komisije BiH se provodi popunjavanjem Upitnika za samoprocjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrola koji je sačinjen od strane Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine na Obrascu GI-IK.

(4) Izjavu o odgovornosti za ostvarivanje ciljeva institucije potpisuje predsjednica/predsjednik Centralne izborne komisije BiH.

Član 24.
(Interna revizija)

Internu reviziju u Centralnoj izbornoj komisiji BiH provodi Jedinica za internu reviziju Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u skladu sa Odlukom o kriterijima za uspostavu jedinica interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 49/12). Centralna izborna komisija BiH je sa Jedinicom za internu reviziju Palamentarne skupštine Bosne i Hercegovine potpisala Povelju interne revizije broj: 07-1-16-1-281-1/14 od 24.03.2014. godine, te Povelju interne revizije broj: 07-1-16-1-89-2/17 od 23.01.2017. godine i Sporazum o obavljanju funkcije interne revizije u Centralnoj izbornoj komisiji BiH broj: 07-1-16-1-281-3/14 od 24.03.2014. godine, i to na način da vrši objektivno i neovisno praćenje i procjenu funkcionisanja finansijskog upravljanja i kontrole u revidiranim područjima, praćenjem ostvarivanja ciljeva i rezultata rada rukovodioca, upravljanja budžetskim sredstvima i davanjem preporuka u cilju poboljšanja poslovanja.

**DIO ČETVRTI-ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKO UPRAVLJANJE
I KONTROLU I IZVJEŠTAVANJE**

Član 25.
(Upravljačka odgovornost Centralne izborne komisije BiH)

(1) Centralna izborna komisija BiH snosi krajnju odgovornost za uspostavljanje i funkcionisanje finansijskog upravljanja i kontrole zasnovane na odredbama Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine.

(2) Centralna izborna komisija BiH može prenijeti ovlaštenja za uspostavljanje, održavanje i redovno ažuriranje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Član 26.
(Upravljačka odgovornost rukovodilaca organizacionih jedinica)

Rukovodioci organizacionih jedinica su odgovorni za uspostavljanje i funkcionisanje efikasnog sistema interne kontrole u organizacionoj jedinici kojom rukovode.

Član 27.
(Odgovornost svih zaposlenih)

Svaki zaposleni je odgovoran za provođenje i praćenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa radnim zadacima koje obavlja i dužnostima koje su mu dodjeljenje.

Član 28.
(Izveštavanje)

(1) Centralna izborna komisija BiH izvještava Ministarstvo finansija i trezora BiH o namjenskom, svrsishodnom i zakonitom korištenju sredstava odobrenih budžetom, kao i o ekonomičnom, efikasnom i efektivnom funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u Centralnoj izbornoj komisiji BiH davanjem Izjave o odgovornosti za ostvarivanje ciljeva institucije.

(2) Centralna izborna komisija BiH izvještava Centralnu harmonizacijsku jedinicu Ministarstva finansija i trezora BiH o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrola putem Godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli.

DIO PETI - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 29. (Obrasci)

Sastavni dio ovog pravilnika su i obrasci koji su u prilogu istog, i to:

- a) obrazac za utvrđivanje/popis poslovnih procesa (Prilog 1),
- b) obrazac mape poslovnih procesa (Prilog 2),
- c) obrazac za utvrđivanje i procjenu rizika (Prilog 3),
- d) Registar rizika (Prilog 4) i
- e) Plan kontrola (Prilog 5).

Član 30. (Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom donošenja i objavit će se na web stranici Centralne izborne komisije BiH.

Broj: 05-1-02-3-681-1/17
Sarajevo, 13.04.2017. godine

Predsjednica

Dr. Irena Hadžiabdić

CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA BOSNE I HERCEGOVINE

OBRAZAC MAPE POSLOVNIH PROCESA

NAZIV INSTITUCIJE	KNJIGA / MAPA PROCESA	ŠIFRA PROCESA
Centralna izborna komisija BiH		

NOSILAC PROCESA:	
------------------	--

NAZIV PROCESA

CILJ PROCESA

GLAVNI RIZICI

KRATAK OPIS PROCESA
ULAZ:
AKTIVNOSTI:
IZLAZ:

VEZA SA DRUGIM PROCECIMA / POSTUPCIMA

RESURSI POTREBNI ZA REALIZACIJU PROCESA

ŠIFRA I NAZIV POSTUPAKA

OBRAZAC ZA UTVRĐIVANJE I PROCJENU RIZIKA

Naziv organizacione jedinice:											
Šifra procesa:	Verzija:										
Nosilac procesa:											
Cilj procesa:											
Rb/Šifra procesa	Rizik i kratak opis rizika (glavni uzrok rizika i potencijalne posljedice)	Procjena nivoa inherentnog rizika			Pregled postojećih kontrola (mjera) vezanih za rizik	Procjena nivoa rezidualnog (preostalog) rizika			Ukupno (7 x 8)		
		Uticaj (1-3)	Vjerovatnoća (1-3)	Ukupno (3 x 4)		Uticaj (1-3)	Vjerovatnoća (1-3)	Ukupno			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
				0					0		0
				0					0		0
				0					0		0
				0					0		0
				0					0		0

REGISTAR RIZIKA

R br.	Cilj	Rizik (kratak opis rizika sa uzrokom i potencijalnim posljedicama)	Pregled postojecih kontrolnih mehanizama za utvrdeni rizik	Nivo rezidualnog (preostalog) rizika			Kratok pregled odgovora na rizik / Pregled planiranih aktivnosti (smanjiti, prenijeti ili izbjeci rizik)	Rok za izvršenje planiranih aktivnosti	Odgovorno lice
				Uticaj (1-3)	Vjerovatnost (1-3)	Ukupno (3 x 4)			
1		2		3	4	5	9	7	8
						0			
						0			
						0			
						0			
						0			

CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA BiH
ORGANIZACIONA JEDINICA:

PLAN KONTROLA

Red br	Kontrolne aktivnosti	Opis rizika	Cilj kontrole	Opis radnji koje treba preduzeti	Zadužena lica	Rok za izvršenje kontrola
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

Sarajevo, _____ 201_. godine

Rukovodilac organizacione jedinice